

A' ROMAI TSASZÁRI ÉS AP. KIRÁLYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 16. Február. 1788.

Mit hallunk ?

Dób szott és Trombita harfagást, melyet a' *Márs*
Isten' mezején meg-rivallott ágyúk' vilámása
szokott követni. — Minekutánna a' *Mahumed* kony-
háján meg-tsömörlött Török *Divány* az embert és
békeiséget szerető leg-hatalmasobb és böltsebb Dok-
toroktól eleibe tétetett Pilulákat le-nyelni tellyeség-
gel nem akarná, mi-van egyéb hátra? az utolsó
orvasi eszköz, az érvágás; mellyhez, minekutánna
már az ő Orvasi jó-móddal hozzá-is készültének
vólna, edgy a' múlt hónapnak 27-dikén indált Ku-

rir által a' F. Ts. és Királyi Konstantinápolyban
 lévő *Internuntziusnak* és ez által a' *Diványnak* e-
 zen hónapnak 9-dikén tudtára-is adaték; a' midőn
 ezen orvasi eszközöz-velő nyulás az egész F. Ts.
 és Királyi Tábornál-is ki-hirdetteték. Minden Tör-
 vényes és Fő - Kormányzó - székekhez parantsolat
 ment, melyszerént ezen meg-határozást a' magok a-
 latt lévő Tartományokban közönségessé tételék;
 nem külömben a' Püspökökhöz, hogy a' Templo-
 mokban közönséges könyörgéseket rendeljenek. Az
 ide-velő Kárdinális és fő Püspök Urnak-is ugyan ek-
 kor tudtára adaték, hogy a' Portával-velő háború
 nyilvánágon ki-hirdettetett; melyre-nézve azon
 háborus időkben tartotni szokot könyörgéseket, mel-
 lyekkel 1737-ben a' Török háború ellen élnek-vala,
 adná a' maga Fő Páosztorsága alatt lévő nyájának
 szivébe és szájába. — A' múlt Vasárnap a' F. Ud-
 varnál edgy rend-kivül-velő fényes (*Cerele*) gyüle-
 kezet lévén, hól minden idegen Követek és Mini-
 sterek meg-jelenének, és a' gyűlés után a' F. Mo-
 nárkhához udvarlásra botsáttatának; azt vették ész-
 re némellyek, hogy edgy bizonyos Udvarnak Kö-
 vetje ezen alkalmatossággal magát meg-nem mutatta.
 De mig a' külső és belső approbb hadi-készülete-
 ket és mozgásokat elé számlálnok bővebben, néz-
 zük a' háborút jelentő levelét a' mi F. Udvarunknak,
 melly a' fenn-emitett F. Ts. és K. Konstantinápoly-
 ban mulatazó *Internuntzius* és tellyes hatalmú Mi-
 nister Báró *Herbert* Ur által a' Török Udvarral kö-
 zölteték, melly ez; „Egész *Europa* előtt tudva
 vagyon, a' F. Ts. és K. Udvar, már olly fok ész-
 tendőktől fogva mely nagy szivefséggel és igazság-
 gal kereste legyen a' Török Udvarral a' jó és nyu-
 godalmas szomizédságot fenn-tartani, és mely nagy
 fárad-

fáradhatatlan szorgalmatossággal munkálódta legyen a' maga barátságos közben-járása-által mind azokat az indító okokat el-hárítani, mellyek a' Porta és ennek több szomszédjai között háborgók és ellenségesek lehettenek volna. Ezen gondoskodásának egy új és nyilvánosságos jelét adta a' F. Ts. és K. Udvar a' Frantzia Udvarral edgyütt, a' Torök és Muszka között esett utolsó háborgásnak alkalmatosságával.

Midőn már az akkori frigy-kötés-fzerént a' Muszka Udvarnak kívánságának igazsága helybe-hagyható vala, sőt a' Muszka Udvar a' szép-fzerént-való békefésre is hajlandó vala; tehát nem kételkedett a' F. Ts. és K. Udvar, hogy magának és a' Frantzia Udvarnak edgyesült közben-járások most a' haditűznek fel-lobbanását meg-ne előzhesse, és a' békeféséget fenn-ne tarthassa; és annyival váratlanabb és idegenebbnek tetizik a' Ts. Felségnek, a' Portának maga vifelete. midőn:

Meg-nem halgatván a' F. Tsászári és a' Frantzia Udvaroknak fontos *repraesentatio*it, azt kívánta az ott lévő Muszka Követtől, hogy hiteles irása által, azon békeféség kötést, (*pacificatio*) mely fzerént Krimia a' Muszka Udvarnak adatott, semmi-vé tégye, és semmit érőnek vallya. Midőn a' Muszka Követ ezen kívánságot, mely edgy Követnek hatalmát fokkal fellyül mulya, a' maga Udvarának hire-nélkül tellyesíteni nem akarná, tehát nem engedvén néki a' Porta annyi időt, hogy erről a' maga Udvarának irhafson, minden Nemzetek és igazság-törvényének nyilvánosságos meg-rontásával, a' Követet a' hét toronyba fogságra tétette, és a' Muszka Udvar ellen a' hadat meg-izente.

Még ezen környül-állások között-is reménylet-
te a' F. Császár, hogy a' Portánál jelen lévő idegen
Országok Követjeinek közben-járása-által el-botsáttá-
tik azon Muszka Követ, és nem lesz még szük-
ség erőszak tételre, hanem azon Követnek el-fogása
által esett Nemzetek-törvényének' meg-rontása, az ő
szabadsága által szép-szerént helyre állíttathatik, és
elég tétettetik.

Ezen reménységet-is a' Porta semmivé tette,
mikor nyilvánosságos ellenségeskedéseket kezdett, és
a' Muszka Udvar arra kételenítette, hogy a' maga
igaz ügyének oltalmazása mellett az erőnek erővel
álljon ellent.

Jól tudja a' Fényes Porta a' békefénynek és a'
barátságának szoros kötését, maga és a' Muszka
Udvar között, mely a' Portának gyakor ízben élő
szóval annak következheteivel edgyütt; nevezete-
fen pedig 1783-dik Esztendő végén írásba barátság-
gos fontossággal elejébe tétetett, tehát:

Edgyedül tsak magának tulajdonítsa a' Porta,
hogy a' Császári Felsőg ilyen fok esztendeig meg-
tartott békefényes jó szomszédsága, és haszon nél-
kül tett-közben-járása után, magát már arra kénsze-
ritettnek látta, hogy a' Muszka Udvarral-való frigy-
nek kötelefségeit tellyesítse, és a' jelen-való-hadban
valósággal részt végyen.

Minthogy ezen meg-határozással az ellenséges
dolgok el-fognak kezdödni, tehát minden leg-kifsebb
történetekről, mind a' Tábornál mind más helyeken
támadható ál-hireknek a' közönség ne hidgyen akár
ki-által származtak légyenek-is, hanem mind azok-
ról a' küldendő Bétsi meg-visgált tudósításhoz tar-
tsák magokat.

Minekutánna már a' Portával való Háboruja a' F. Udvarnak nyilván valóvá tétetett volna, edgy kegyelmes (ezen hónapnak 10-dikén költ) F. Udvari rendelése-által azt méltoztatott végezni : hogy mind azok a' Törökök és Török Jobbágyok; kik a' F. Ts. és K. határookban belől vagynak és ott megmaradni kívánnak, ezek a' magok kereskedéseket tovább-is egész tsendefségben szabadon folytathatták; azoknak pedig a' kik itt nem kívánván maradni, visszafizya-igyekeznek, semmi akadályok nem lészzen, hanem leg-ottan passus és minden szükséges uti-bátorság adatik, mind addig, mig a' Török Porta-is a' mi nálla lévő és visszafizya-jöni kívánó Jobbágyainkal ezen Nemzeti Törvény-szerént fog-bánni; Melly a' F. Ts. és K. Alsó-Austriai Kormányzó-szék-által kinek kinek tudtára adatik. Béts 13 Fébr. 1788. — Ugyan ezen hónapnak 9-dikén a' F. Austriai Kormányzó-szék-által adatik mindeneknek tudtokra, hogy az A. Belgiumi ugy nevezett Koronás Tallér, mely eddig 2 f. 14 krajtzárban jár vala; a' jövő Mártziustól fogva 2 f. 16 krajtzárban fog-járni; a' fél-tallér 1 f. 8 krajtzárban; a' fertály-tallér 34 krajtzárban — vagy az egész 8 — a' fél 4 — és a' fertály 2 Márjásban; mellyek ezen utóbb szabatt érdemek-szerént minden F. Ts. és K. örökös Német és Magyar - Tartományokban el-vétettnek. — Méltoztatott ő Felsége a' jelen-való környül-állásokra nézve a' mértéket ki-utött Hollándus arannyokat-is, mellyek a' mértékben lévő gránumat meghaladják, 4 f. 26 krajtzárban közönséges utba botsáttani Béts 12 Fébr. 1788. — A' F. Monárkhának hadi-lovai és más Tábori utban lévő készületei ezen hónapnak 17-dikén Budán; a' jövőnek pedig 11-dikén Bodrok Vármegyében *Furokon* a' G. Feld. és Hadi Kantzellá-

lárius *Hadik* Ur jofzágában léfzen; hól ő Felségének fő szállása fog-lenni. — Mivel a' környül-állások a' Máramarofi Sonak költeztetésére nézve ugy kívánnyák, tehát az ide-való Sonak másája 2 kr. fellyebb hágott addig, mig ezen környül-állások engedik; mely F. rendelés a' múlt hónapnak 29-dikén az Ország-Tanáts-fzéke által közönségesé téteték. — A' Bétsi Kádárok (Pintér, Bodnár) parantsolatott vettenek, hogy 40 ezer fél-akos tüzi-pornak való hordotskáknak kézfittésével minél hamarább kéfzen légyenek. —

Elegyes Tudofittások.

A' Pensionista Tifzteknak ujjalag parantsolat ment, hogy magokat vizont meg-visgáltotván, a' kik közüllök még hudi-fzolgálatra alkalmasok Rege-menthez mennyenek. — A' Kormányazó-fzékek parantsolatot vettenek, mely-fzerént ennekutánna a' *Réklutának* nem tsak hafzfát, hanem fzélit-is tekintvén, a' rövidebb legények-is a' *Márs Záfzloja* alá vetettetnek. — A' F. Ts. és K. Konftántzinápolyi Posta ennekutánna az ott lévő Frantzia Követnek vigyázása alatt Olasz-orfzágon fogja a' Leveleket keresztül hozni. — Ha a' Réklutáknak hozzfára-való méregetésekre femmi tekintet nem léfzen (azt írja edgy Tudofító) tsak Gallitzia 20 ezer ujj Katonákkal segitheti még ezen környül-állásokat, és ha a' Monárkha akar 500 ezerre a' maga hadi-népét könnyen ki-potolhatja Tavafzig. —

Serviának le-irása.

Az *Unna* vize mellett-való kis kerület, mellynek birásáról a' Török Udvar eleinte önként ugy mutatá magát, hogy kéfz le-mondani, és a' melly ő néki azután, még pedig külömb külömb-féle időkben

ben olly nagynak tettze, hogy erről a' dologról soha magát meg-nem határozhatná, avagy akarná: ez a' kis kerület többé nem a' fog lenni, a' melly a' Tsászári és Királyi Udvert meg-elégithetné. Kétségkivül más határozás fog lenni, és ezekben a' környül-állásokban, több jó akaratot-is várhatunk a' Török-udvartól. De minden bizonynyal szabad akarat szerént-való végezés, vagy fegyver által egész Servia az Auszriai-házra száll. Nagy gyönyörüséggel terjesztyük már-is magunk eleiben gondolatinkban azokat a' fok üres lakó helyeket, a' tér-mezőket, és szántó földeket, mellyeket a' Török ezen szép és termékeny tartományból leendő el-költözésekör, az uj lakosoknak által enged. Itt következik ezen Országnek le-irása, mellyről bizonynyal várhattuk, hogy az némellyekben, a' kiknek mostanában oda haza nem igen jól vagyon dolgok, fel fogja indítani azon kívánságot, hogy Servia' Tartományát közelebbről fogják esmérni tanulni.

Servia Tartománya, a' melly a' maga nevét a' Tóth néptől vészti *Servier*, mértékletesebb ég (Clima) alatt fekszik, mint a' Német-tartományok; mert a' vagyon inkább Dél és Nap-kelet felé. A' Levegő-ég mértékletes, a' tél nem ollyan fokáig tartó és kemény mint Németh-országban. A' hó ritkán tart fokáig, és a' gyümöls annyival-is inkább szaporább. Nem tsak az az oka, hogy az inkább nap-keletre fekszik, hanem mivel a' Déli-fzélnek-is inkább ellenében helyheztetett. A' téli napok következésképpen ezen tartományban nem olly hidegek, de nyárban gyakran majd hitel felett való hévség uralkodik.

A' hegyek bővölködnek ezüsttel és rézzel; de a' mellynek a' Török tellyefséggel hasznát nem ve-

fzi. Az Auszriaiaknak 1736-ban, míg ők ezen Tartománynak birtokában valának, 18 ezüst Bányáik vóltnak Belgrádtól edgy-néhány mért-földnyire.

Servia edgy felette gyümölsös tartomány, midön minden-féle hafznos föld' gyümöltseivel bővölködik. A' búza 24 annyt terem, a' rofs 30 annyt, az árpa hatvan annyt, a' köles 300 annyt, és a' Kukuritzza, a' vagy a' Török-búza 2000 annyt. Vagynak ott derék szölö-hegyek, és gyümölsös fákból egész erdök vagynak. A' tüzi, és épületre való fák nagyobb részeiben nagy bövségben nevednek: azonban vagynak olly térségek-is, a' melyek ezekben szükséget látnak. Vad állatok-is vagynak azon Tartományban t. i. Szarvasok, Özek, Farkasok, rókák, vad-disznok, és nyúlak. A' házi állatok nagyobb részént jó fajtájúak és kiváltképpen a' Lovak szépségekre, tartóságokra, sebes futásokra nézve felette hiresek. A' Juh-tartás szembe tűnő, a' gyapjú különös jóságú. Ez a' Tartomány disznokkal igen bővölködik, a' honnan eszten-dönként fok ezerek hajttnak Magyar, Morva Országokba, és Auszriába.

A' Fojó vizek minden-féle halakkal bővölködnek, és ezekkel-is a' Török és a' Serviabeliek keveset gondoltak. Edgy szóval ezen egész *Servia*-edgy áldott Tartomány, és az emberek' minden szükségeikről gazdagon eleget tesz. Lehetne kívánni, hogy bár szorgalmatosabb kezek által miveltetnék. Kétség-kivül nem fokáig kell várakoznunk, és meg esik a' mit reménylünk. Minden környül-állások-szerént nem lehet külömben.

Auszriának nagy hadi-készületére, és bámulásra méltó erejére nézve, hogy a' Belgrádi békeféségben

el-vesztett tartományit vizsgálja-nyerje, természet-szerént ilyen kérdés támad: Mitsoda hasznot fog hajtani Serviának bírása az az Auszriai Monárkháknak, ha ahoz szabad akarat-szerént-való oda engedés, vagy a' fenyyvernek szerentsés előmenetele által jutánd?

A' kérdés fontos kérdés; mert nem minden Tartományok' bírása hasznos mindenkor a' Státusra nézve. A' fok Tartományok nem hogy erősitenék az Országot, hanem gyakorta erőtelenitik; azok a' Tartományok, a' mellyek távol vagynak, az oltalmazásnak nehézsége miatt a' Státusnak terhére vagynak. Serviára nézve szerentsére, edgyiktől se lehet tartani.

Servia fok dólgoakra nézve hasznos Ausziának. Edgy olly szép termékeny Tartomány az ő Földes Urának mindenkor nagy hasznot hajt, ha azzal illendően él. Sérviának el-foglalása által Auszria nap-kelet-felé az ő nagy Országaihoz hasznos kerületet ragaszt. Mert a' Dunának bal-felé Auszria' határa 50 mért-földdel meszszebb terjed, mint jobbra. Kivált Magyar-ország nagy hasznát vészti: valamint a' Török meg-szomorodik annak el-vesztése által; olly könnyen meg-örvendeztetik a' Magyaroknak szive.

Ezen Tartománynak jó barom-tartása minékünk használna. Esztendönként Auszria, Bosniából, és Serviából-való marhákért, és disznokért többet adott edgy Milliom forintnál, melly mind oda veszett. Mihelyt Auszria azt el-foglalya, meg-nyeri azt az edgy Milliomot, melly ez által a' Státusból ki-folyt. Ezt tehát edgy nagy haszonnak lehet tartani.

Ezen kérdésre-való feleletben emlékezzünk a' már említett hasznos Ertz-hegyekre, a' mellyekből, ha Auszria jól miveli, esztendönként sok Milliomo-

kat bé-kap. Jusson eszünkbe , hogy a' Bányákból való milliommok , a' summás pénz mértékre nézve tiszta nyereség , és így Serviának el-foglalása nagy hasznot hajthat.

Azonban ha az emberre , ezen első , és különös gazdagságára nézünk-is a' Státusnak , ezt-is Serviának el-foglalása-által megnyeri Austria. Ha ennek el-foglalásakor mindjárt fok lakosokat nem kapnának-is benne , mind-azáltal lehetne reményleni , hogy a' Mácédoniából , Albániából , Bulgáriából és Bósnaiából-való Görögök közül , nem külömben Német-országból elég Népet lehet kapni. Az ég itt (Clima) jobb , mint a' Bánátban.

Mihellyt ebben a' Tartományban több lakosok léfznek , mindjárt több Katonákat állithat-ki a' maga óltalmazására. De a' katonai hasznon kívül , a' kereskedés jobban foly ; mert azon Országok' termésével , mint búzával , borral , marhával és gyümölcstsel , mellyeket Olasz-országba hordanak , Austria-is kereskedhetik , 's edgyfersmind a' Dunán-való kereskedésnek bátorsággal-való fojtatását , ugy szintén Mácédonia és Albánia-felé való kereskedést-is meg kell góndolni.

Austria tehát Serviának el-foglalása által , edgy hasznos Tartományt foglal-el , az ő Országainak kerületit kerekébbé téfzi , edgy jó Búza-tartó hámbárt , gazdag Bányát , a' népnek fokaságát , és ezzel edgyütt fok ezer uj hadakozókat , a' Török ellen edgy uj Sántzot , nagyobb kereskedést , a' Dunán való kereskedésnek nagyobb bátorságát , és mind ezek-által

nagyobb gazdagságot, több Ország-jövedelmét, több polgári hatalmat 's a' t. ragaszt Birodalmához.

Ellenvetés: Servia 50 esztendeig bé-nem hozza azt a' fok milliomot, a' mellybe a' hadakozás és az Orzágnak jobb állapotba-való helyheztetése fog kerülni? Ez nem fokot téfzen; mert a' hány milliomat az Státus arra költ, az, az Orzágra nézve, el-nem veszett, mivel nagyobb része az Országban marad; a' tsak Austriából Magyar-országba jön, és innen vizsgálja; az-által fok hazafiak meg-gazdagodnak, és végre ismét meg-tér az Ország' kassájába. Tíz esztendő múlva, az ujj Ország-is a' ő Bányái-által, és az ő külső Orzágaikkal-való kereskedése által talám 30 milliomat bé-hajt, és következésképpen az Orzágot gazdagítja.

Hazánkbeli Tudósítások.

Erdélyben Nagy Enyed 5-dik Fébr. Edgy igen jeles történet esék most a' napokban itten Enyed Várofsában. Edgy Toskána Huszár fel-hág edgy *Várad* *Sámuel* nevezetű Pólgárnak az Háza-hijjára, 's a' kakas-ülöre fel kötött szalannáját a' Pólgárnak le-öldja, 's mikor a' gráditson le-feleé hozná, a' Gazda észre vészti, hogy valaki jár a' Ház-hijján 's ki-jő a' házból, 's lattya, hogy a' katonának a' hátán a' szalanna, 's kérdi: mit akar kend Vitéz Uram? A' katona felel: ezt a' szalonnát fel-akarom Uram a' kendéhez kötni a' hijúba. A' Gazda megijed (azt gondolván, hogy másútt lopta a' szalonnát és ha nálla fogják találni, néki gyül-meg a' baja érette) 's *protestálni* kezd, hogy oda bizony nem köti, hanem vigye a' hová tettzik; de a' katona keményen fogván a' dólगत, tsak azon erőszakkal

koskodik vala, hogy fel-vigye; mivel, mond: néki a' szállásán nints bátorságos helye; A' Gazda fok versengései után midőn látná, hogy a' katonával nem birna, még edgy kupa bort-is ad néki, tsak vigye-el a' szalonnát. A' Katona a' bort meg-iván, a' szalonnát a' hátára veszi; 's ugy el-viszi, hogy máig-is oda van vele. A' Gazda tsak hamar ezután fel-megy az ház-hijjára 's hát oda a' szalonna; le-megy leg-ottan a' Kafzarmába az Obesterhez panaszolni, hogy néki edgy katona el-lopta a' szalonnáját, 's midőn nevét kérdenék: ki-vólt ismérneé? azt feleli biz ő nem tudja nevét 's nem-is esméri; ekkor a' hamis vádért le-kapák 's 12-töt olvasának rajta; az-olta már tagadja, hogy leg-kifsebb szalonnájais el-vezett vólna.

Erdélyből Tordáról. A' buzának árra a' napokban Tordán alább kezdett szállani; jó közönséges buzát lehet vala a' közelebb múlt Vásárban venni 3 márfással edgy vékát; a' Törökbúzának is vékája 12 — 13 garasra szállott vala; sőt Száz-Régenben 10 garas a' Törökbúzának, a' közönséges búzának pedig 16 garas vékája, és M. Vásárhelyen is edgy ilyen forma árra vagyon, 's Kolosvárt sem sokkal drágább. Az edgy zabnak árra egész Országban nevedik, a' bé-szedés által meg-szükülvén; a' honnan minden-felé olly kemény parantsolat adatatt-ki, hogy senki-is 21 krajtzárnál fellyebb nagy büntetés alatt a' zabnak vékáját el-adni meg-ne próbálja. Sok-felé és itt-is Tordán a' nagyobb Gazdáknak házaiknál bizonyos számú véka zab közönséges petsét alatt tartatik, a' jöveudő köz-hafzonra. — A' múlt hónapban amaz Erdélyben fő-tekintetű

Uri-afszonyság Báró *Wesselényi Kata*-afszony, Néhai M. Gróf *Rhédei Sigmond* Ur ő Nagysága özvegye világi-életét bé-végezte M. Vásárhellyen; kinek holt teste Mélt. Uri Attyafiainak tetézésekből Erdő Szentgyörgyre vitetvén, néhai M. Féjének temető Bóltjában el-temettetett: olly végezéssel, hogy az-után azon fő Halatnak temetési pompája tsak ürefs koporsonak ki-rételével illendő képpen megadassék. Igen ritka ez Hazánkban, sőt talám mostonság első példa a' Réformátusok között ezen temetésnek modja; de valóban ditséretes és követésre méltó. Mennyivel jobb a' holt-testet leg-ottan nyugodalomba bé-helyheztetni, és az-után, ha tettzik, temetési pompáját illendő-képpen megadni, mintsem a' holt testet hetekig sőt edgy-néhány hónapokig olly véggel temetetlen tartani, hogy maga a' holt-test jelen-létében folyon-le annak temetési pompája, mint eddig ez a' Réf. Vallású M. Uraságok között mint edgy Nemzettségi bé-vett szokásban vagyon. — Kolosvárbán a' Katonáknak hadi gyakoroltatások olly divatjában vagyon, hogy mikor a' mostoha idő künn meg-nem engedi, majd minden házok' kapui köziben, sőt még benn némelly házokban-is gyakoroltatnak az ujj Katonák; sőt az utban hagyatott kevés ágyukkal-is Pattantyusok gyakoroltatnak tűz-nélkül. A' N. *Gyulai Ferentz* Gyalog-fergéből felesé számmal választattak és vitettek által az eddig *Kálnoki*, most pedig *Toskána* név alatt lévő Huszár-fergbe, és még ez-után-is fognak számoson oda által tétetni, minthogy a' Lovas-fergeknek már most Verbunkjak nem létzen, hanem a' Gyalog-fergekből fognak vállagatott legényekből ki-potaltatni. — A' Tordai Hadnagyaság-is a' múlt hónapnak 28-dikán

változék-meg. Tek. *Márkó György* Ur ezen régtől fogva dicséretesen viselt Hivatalának terhét önként le-instálván maga vállairól, helyébe a' két Torda' Hadnagy Hivatalába állittaték T. *Boros Nagy János* Ur, eddig ezen N. Vármegyének Szólgabirája. Eddig ezen Városban szokásban volt, hogy a' Királyi adonak fel-szedésére 2 — 3 fzedők tétettek edgyszersmind; de moston tetfzett a' felső Tisztviselő Uraknak tsak edgy ugy nevezett fzedőt (Collectort) tenni 100 n. f. fizetéssel, kinek az adofzedésben segittségei léfznek az utfának Kapitányai. Ezen Hivatalba tétetett *Roth Gáspár* Ur. — A' Politziai fenyttek-is kezdett ezen Városban ha tsak nemü nemü képpen-is fel-állani. Vajha ez a' Hatalam illendő-képpen fel-állana edgy ily helységben, hól 6000 lelkeknel többen találtatnak! Mostan ezen hivatal bizatott az ide-való Postamester *Kerekes* Urnak ferénységére. — Az Aranjos mellyéken-lévő *Limitánea* Katonaság Egerbegen, Gyéresen, Bágyonban, Dombrom, Rákoson minden orán esendő mozdulásban vagy on Besztertze felé 's innen tovább, G. *Nemes Fő-Stráfa-mester* Urnak Vezérlése alatt, (már utban vagynak.)

Buda. Annak meg-bizonyittására, hogy az ugy nevezett *Politziai* rendelések mely hafznasok és szükségesek légyenek a' közönséges-társaságban, e' következendő példát iktattjuk ide. Azok a' Tolvajók, kik a' napokban Ó-Budán edgy *Boskovitz* nevü 'Sidonak Boltyából 8000 forintnyi pénzt és portékát el-loptanak vala, a' *Politzáj* katonáknak szorgalmatofságok által 24 ora alatt kézbe kerütnenek, és egész környül-állásaival a' dolog világofságra jövén, minden el-lopott dól-

dolgokata' széna-tartó Padlában meg-találván, a' károsnak kezéhez kerültenek. Ezen gonofztévő Tolvaj edgy Pesthi Vendég-fogados, kivel edgy Szent Andrásfi Vendég-fogados és mások társaságban valának; kik most minyájon Pesten a' Vármegye tömlötzében fütteznek. A' jó Politziai rend-tartás és vigyázat az emberek táársaságában lévő bátorságra nézve éppen az, a' mik a' Patikák és Doktorok az egészségre nézve. Az ilyen közönséges tsendefséget és bátorságot fenn-tartó rendelésekhez lehet azokat az Országban szé-lyel fel-állított után-járó Tolvajokat üldező Bándá-kot-is számlálni. Ezek-is nem régiben Arad Vár-megyében edgy fő után-álló Tolvajt más két gonofz-tévő társaival fogának-el: Ezeknek Vezérek vala edgy Devins Sergebéli szökövény; kik hasanlokép-pen mind völgyeknek prédáló Várjai kalitzkába zá-rattak. — Liptó Vármegyében igen kemény hide-gek kezdettének járni, és az élésre tartazó dolgok kezdettének drágodni.

Szabolts Vármgye. Innen a' múlt hónapban edgy 'Sidó Hatházra mégyen (ez edgy Hajdú Vá-ros, Debretzentől edgy mért-föld) hogy ottan lé-vő adofságait fel-szedje, 's bé-száll a' Hatházi A-rendátorhoz ki néki nem kitsiny Summával tarto-zik vala. Az Arendátor ki fizeti edgy pénzig a' 'Si-dot, és ezzel másokhoz megy a' 'Sidó, ugyan ot-tan, a' maga adofságának fel-szedése végett. Egy-fzer tsak el-tünik a' 'Sidó, fenkitől sem szemlélte-tik többé; de kevés idő alatt meg-kapják a' szekerit a' közelebb lévő erdőnél széllyél darabolva, lovai pedig minden kotsis-nélkül Debretzembe menének. Kezdenek a' 'Sidó nyoma után járni, de fokáig ki-nem

nem tapogathatták hová lett légyen. Végére elvégzik, hogy az Arendátort matozzák-fel, és magát-is huzzák rámára; de ez-is magáról, mint mások, femmit nem valván, végére az istáló ajtaja fzemöldökén némely vértseppek és edgy pár *Stibli* gyanuságba hozzák az Arendátort; fel-fzaggatnak edgy néhány darabb padlást, 's hát ott találják szolgástól a' 'Sidot el-temetve. Már most kéntelenítették a' Gyilkos meg-vallani, hogy a' szolgát, ki a' fze-kér-ládájában lévő pénzt örzi vala, meg-ölte; mig annak Ura a' több adofsai után jár vala, és a' haza jövő 'Sidot-is készen várván, mihelyt meg-érkezett, agyon ütötte, és így temette-el mind a' kettőt az Istáloban. Ezen nem igaz emberi természetet vise-lő fene-vadis vas-keleptzében várja a' maga büne-büntetésének usorástól lejendő le-fizetését. — A' Kafsai Posta-kerületben Nagy Kállon a' Posta-mester *Csillag Jofef*, a' múlt esztendőben Augustustól fogva nintsen oda haza, 's nem-is tudatik, hól mulatoz; ha azért valamely Várme gyében mulatozna, tudtára kelletik adni, hogy leg-ottan haza mennyen a' maga Hivataljába, külömben ezen jelentésnek tudtára adása után 15 nappal Hivatal-nélkül fogna maradni, és ha valamely kedvetlen történet érné, magának tulajdonittsa. A' Budai H. Tanátsból 29 Jan. 1788.